

Α΄ ΕΛΛΗΝΟΡΡΩΣΣΙΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΦΟΡΟΥΜ

(8-9 Οκτωβρίου 2008)

Χαιρετίζω εγκάρδια τους συμμετέχοντες και τους επισκέπτες αυτού του συνεδρίου που πραγματοποιείται με την ευκαιρία του εορτασμού των 180 ετών από την σύναψη των διπλωματικών σχέσεων μεταξύ της Ρωσίας και της Ελλάδας. Η ιστορία των ρωσοελληνικών σχέσεων αριθμεί πολλές εκατονταετίες. Όλο αυτό το διάστημα οι λαοί μας βοηθούσαν ο ένας τον άλλο ενισχύοντας τους δεσμούς φιλίας και συνεργασίας.

Η Ελληνική Ανατολή έγινε για τους σλαβικούς λαούς γνήσιος θεματοφύλακας της σωτήριας πίστης και της διαφώτισης. Οι ιεράρχες από το Βυζάντιο αποτέλεσαν τους πρώτους ποιμένες του λαού μας. Οι ελληνική γη ανέθρεψε για την Ρωσία τους ισαποστόλους Μεθόδιο και Κύριλλο, δημιουργούς του σλάβικου αλφάβητου, τους αδελφούς Ιωαννίκιο και Σωφρόνιο Λιχούδη, ιδρυτές της Ακαδημίας Σλαβικών Ελληνικών και Λατινικών σπουδών, τον άγιο Μάξιμο τον Γραικό, το μεγάλο εικονογράφο Θεοφάνη τον Έλληνα και πολλούς άλλους εξέχοντες άντρες. Και δικαίως μπορεί κανείς να προσθέσει στον κατάλογο αυτόν τον κόμη Ιωάννη Καποδίστρια, κεφαλή του ρωσικού Υπουργείου εξωτερικής πολιτικής και πρώτου κυβερνήτη του σύγχρονου ελληνικού κράτους που άφησε ανεξίτηλο σημάδι στην ιστορία όχι μόνο της Ελλάδας αλλά και της Ρωσικής διπλωματίας των αρχών του 19^{ου} αιώνα.

Με τη σειρά της η ελληνική γη βρήκε στο πρόσωπο της Ρωσίας προστασία και υπεράσπιση. Οι Ρώσοι τσάροι, έξοχοι εκπρόσωποι της εξουσίας και της κοινωνίας θεωρούσαν χρέος τους να παρέχουν φιλανθρωπική βοήθεια στους ελληνικούς ναούς και μοναστήρια στα δύσκολα χρόνια της οθωμανικής κυριαρχίας. Εκτός αυτού, οι καρποί της ρωσικής πνευματικότητας τρέφουν σήμερα πολλούς Έλληνες στο δρόμο τους προς τη σωτηρία. Στη σύγχρονη Ελλάδα είναι πολύ γνωστά τα ονόματα των δοξασμένων Ρώσων αγίων, του αγίου Σέργιου του Ραντονέζ και του αγίου Σεραφείμ του Σαρόφ, του αγίου Λουκά (του Βόινο-Γιασνέτσκι), του ενάρετου πολεμιστή Θεόδωρου Ουσακόφ και πολλών άλλων.

Η κοινή πολιτιστική κληρονομιά και η κληρονομιά των αγίων πατέρων μπορεί και πρέπει να αποτελέσουν στέρεα βάση για την περαιτέρω ανάπτυξη και ενίσχυση πολύπλευρων φιλικών σχέσεων ανάμεσα στις χώρες μας. Τα θέματα της ασφάλειας, του εξτρεμισμού, της εθνικής, θρησκευτικής και ιδεολογικής μισαλλοδοξίας γίνονται και πάλι επίκαιρα στην Ευρώπη. Είμαι σίγουρος ότι βασιζόμενοι στην πολυετή πνευματική παράδοση και στην ιστορική εμπειρία οι λαοί μας είναι έτοιμοι να υπηρετήσουν από κοινού την υπόθεση της ειρήνης και της ευημερίας στην ευρωπαϊκή ήπειρο. Η Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία πάντα ήταν και θα παραμείνει θερμή υπερασπίστρια της εμβάθυνσης της συνεργασίας ανάμεσα στην Ρωσία και την Ελλάδα μιας και βλέπει σε αυτή την εγγύηση της διατήρησης της χριστιανικής βάσης του ευρωπαϊκού πολιτισμού και το μέσο για την επίτευξη της συνήχησης στο κοινό ευρωπαϊκό σπίτι μας.

Εύχομαι στους συμμετέχοντες στο συνέδριο παραγωγική δουλειά. Να ζει και να δυναμώνει η αιώνια φιλία των Εκκλησιών μας!

† Αλέξιος II

Πατριάρχης Μόσχας και πασών των Ρωσιών

† Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ

Μ Ε Λ Ε Τ Ι Ο Σ

ἐκπρόσωπος τῆς Α.Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου
Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ Β΄

Ἔχω τὴν ἰδιαίτερη τιμὴ νὰ εὐρίσκομαι κοντὰ σας σάν ἐκπρόσωπος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου μας κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ Β΄, γιὰ νὰ μεταφέρω στό Πρῶτο αὐτό Ἑλληνορωσικό ΒΗΜΑ τὴν χαρὰ του γιὰ τὴν διοργάνωση μιᾶς τόσο πολυσήμαντης ἐκδήλωσης, τίς εὐχές του καί τὴν εὐλογία του.

Γιὰ μᾶς τοὺς Ἕλληνες ἢ ἐπικοινωνία, ἢ ὅποια ἐπικοινωνία, μέ Ρώσους, ἀδελφούς μας ἀποτελεῖ πάντοτε ἀναζωπύρηση τῆς πιό μεγάλης οὐσίας στὴν ζωὴ τῶν ἀτόμων καί τῶν λαῶν· πού, στὴν προκειμένη περίπτωση, τὴν περιγράφει ὁ πανεύφημος ἀπόστολος Παῦλος μέ τά λιτά, ἀλλά μέ ἀπυθμενο βάθος, λόγια του: «Εἰς Κύριος· μία πίστις, ἓν βάπτισμα· εἰς Θεός καί Πατήρ πάντων· ὁ ἐπὶ πάντων· καί διὰ πάντων· καί ἐν πάσιν ἡμῖν» (Εφεσ. 4, 5-6).

Ἀποδεχόμαστε μέ εὐλάβεια καί κατάνυξη, καί μετ' ἐπαίνου τὴν διακήρυξή σας, Ἐξοχώτατε κ. Ἀντρέϊ Βντόβιν, Πρέσβυ τῆς Ρωσικῆς Ὁμοσπονδίας στὴν Ἑλλάδα, ὅτι «τό σημαντικότερο σημεῖο, πού ἐνώνει ἱστορικά τοὺς Ρώσους καί τοὺς Ἕλληνες εἶναι ἡ Ὁρθόδοξη Πίστη»· δεσμός ἀκατάλυτος.

Ναί. Δεσμός ἀκατάλυτος, πού ὅμως ἀνθρώπινα χρειάζεται νὰ ἀναζωπυ-ρώνεται. Οἱ τρόποι εἶναι χίλιοι-δύο. Οἱ διαπρεπεῖς καί σοφοί εἰσηγητές θά ἀναπτύξουν πολλές ἀπό τίς πτυχές τους. Καί τό ΒΗΜΑ αὐτό, αὐτό τό Φόρουμ, πού τό ἐνισχύουν καί τό ἀναδεικνύουν μέ τὴν συμμετοχὴ τους καί μέ τὴν παρουσία τους

τόσο ὑψηλά καί σεβαστά πρόσωπα, θά ἀροτριάσει τήν εὐφορη γῆ τῶν ἀγαθῶν σχέσεων τῶν δύο λαῶν μας.

Εὐχόμεστε, περιμένουμε, ἐλπίζουμε, νά βλαστήσει καί νά καρποφορήσει μιά πιά βαθειά καί πιά ἀμοιβαία μεταξύ μας ἐμπιστοσύνη· καί οἱ μεταξύ μας δεσμοί ἀγάπης, πού ὑπαγορεύει ἡ μία ὀρθόδοξη πίστη μας καί ἡ κοινωνία *in sacris*, ἢ μᾶλλον *in sacrissimis*, νά μένουν πάντοτε ἀσκίαστα ἀκατάλυτες.

Χαιρετίζω τό Πρῶτο αὐτό ΒΗΜΑ γιά ἀναζωπύρηση γνωριμίας καί ἐπικοινωνίας, ἐκ μέρους τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου μας κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ Β΄ καί μεταφέρω σέ ὅλους Σας, ὀργανωτές καί μέλη του, τίς εὐχές του καί τούς ἐγκάρδιους χαιρετισμούς του.

† Ὁ Ν. Μ.

Αξιότιμα μέλη του συνεδρίου,

Εκ μέρους της Κρατικής Δούμας της Ομοσπονδιακής συνέλευσης της Ρωσικής Ομοσπονδίας χαιρετίζω όλους εσάς που συγκεντρωθήκατε στην πρωτεύουσα της Ελλάδας, Αθήνα, στο αντιπροσωπευτικό αυτό φόρουμ.

Το συνέδριο πραγματοποιείται κατά την επέτειο των 180 ετών από τη σύναψη των διπλωματικών σχέσεων Ρωσίας και Ελλάδας. Τους λαούς των χωρών μας συνδέουν από παλιά σχέσεις ειλικρινούς φιλίας και αμοιβαίου σεβασμού, κοινές αξίες και η ορθοδοξία. Και σήμερα έχουμε όλους τους λόγους για να ελπίζουμε στη διεύρυνση της ρωσοελληνικής συνεργασίας. Σε διακρατικό επίπεδο αναπτύσσεται ενεργά ο πολιτικός διάλογος, με επιτυχία υλοποιούνται κοινά έργα στον τομέα της ενέργειας.

Οι θέσεις της Μόσχας και της Αθήνας απέναντι σε πολλά επίκαιρα διεθνή ζητήματα της σύγχρονης εποχής είναι συναφείς. Η εποικοδομητική συνεργασία μεταξύ της Ρωσίας και της Ελλάδας συμβάλει στην ενίσχυση της σταθερότητας και της ασφάλειας στην Ευρώπη και στον κόσμο στο σύνολό του.

Το πρόγραμμα του συνεδρίου σας συμπεριλαμβάνει πολλά ενδιαφέροντα και επίκαιρα θέματα. Είναι ευχάριστο που στο συνέδριο λαμβάνουν μέρος διακεκριμένοι παράγοντες του κράτους και της πολιτικής, επιστήμονες, εκπρόσωποι επιχειρηματικών κύκλων και κοινωνικών οργανισμών.

Είμαι βέβαιος ότι το φόρουμ σας θα συμβάλει θετικά στην περαιτέρω ανάπτυξη των φιλικών σχέσεων ανάμεσα στις χώρες και τους λαούς μας. Εύχομαι σε όλα τα μέλη του συνεδρίου γόνιμες εργασίες.

Boris Viacheslavovich Grizlov

Πρόεδρος
της Κρατικής Δούμας της Ρωσικής Ομοσπονδίας

Κυρίες και Κύριοι,

Η επέτειος των 180 χρόνων διπλωματικών σχέσεων της Ελλάδας με τη Ρωσική Ομοσπονδία επιβεβαιώνει το υψηλό επίπεδο των διμερών σχέσεων, που χαρακτηρίζονται από παραδοσιακή φιλία, ισχυρούς ιστορικούς, θρησκευτικούς, πολιτιστικούς δεσμούς και αμοιβαίο σεβασμό.

Η πλούσια πολιτιστική κληρονομιά των δύο χωρών και τα ειλικρινή αισθήματα φιλίας μεταξύ των δύο λαών, αποτελούν διαχρονικά γέφυρα φιλίας και συνεργασίας.

Το σημερινό επίπεδο των διμερών σχέσεων επιβεβαιώνει την κοινή βούληση για ενίσχυση και διεύρυνση της συνεργασίας σε όλους τους τομείς. Η διμερής οικονομική συνεργασία, η από κοινού προώθηση σημαντικών ενεργειακών έργων, η ανάπτυξη των οικονομικών, εμπορικών και τουριστικών σχέσεων καταδεικνύουν το υψηλό επίπεδο συνεργασίας των δύο χωρών.

Στο κοινοβουλευτικό πεδίο, οι αντιπροσωπεΐες των Νομοθετικών Σωμάτων των δύο χωρών συνεργάζονται εποικοδομητικά μέσω των Ομάδων Φιλίας, αλλά και μέσω των Κοινοβουλευτικών Συνελεύσεων στο πλαίσιο των Διεθνών Οργανισμών, στις οποίες από κοινού συμμετέχουν.

Κατά την πρόσφατη επίσημη επίσκεψή μου στη Ρωσική Ομοσπονδία, μαζί με τον Πρόεδρο της Κρατικής Δούμας κ. Μπόρις Γκριζλόφ, σχεδιάσαμε συγκεκριμένους τρόπους για την περαιτέρω αναβάθμιση των κοινοβουλευτικών μας σχέσεων.

Η συμπλήρωση των 180 χρόνων διπλωματικών σχέσεων των δύο χωρών αποτελεί μια εξαιρετική ευκαιρία για να επιβεβαιωθεί η κοινή βούληση για την ενίσχυση της συνεργασίας σε όλα τα επίπεδα, προς όφελος των λαών και των χωρών μας, αλλά και της ευρύτερης περιοχής.

Δημήτρης Σιούφας

Πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων

Αγαπητά μέλη,
Αγαπητοί προσκεκλημένοι του συνεδρίου

Χαιρετίζω εγκάρδια τα μέλη και τους προσκεκλημένους του Συνεδρίου «Ρωσοελληνικές σχέσεις: ιστορία, σύγχρονη εποχή, προοπτικές» στην Αθήνα που οργανώθηκε για να τιμήσει την επέτειο των 180 ετών από την σύναψη των διπλωματικών σχέσεων μεταξύ των χωρών μας.

Το συνέδριό σας αποτελεί σπουδαία ευκαιρία να επιβεβαιώσουμε ότι τους λαούς της Ρωσίας και της Ελλάδας συνδέουν παραδοσιακά στέρεοι δεσμοί φιλίας, κατανόησης και εμπιστοσύνης. Οι σχέσεις αυτές άντεξαν στο χρόνο, δεν υποτάσσονται στην πολιτική συγκυρία και αποτελούν αξιόπιστη βάση για την περαιτέρω ενίσχυση της διμερούς στρατηγικής συνεργασίας.

Σήμερα, η συνεργασία μας βρίσκεται σε πολύ καλό επίπεδο: ενεργά αναπτύσσεται ο πολιτικός διάλογος, με επιτυχία υλοποιούνται πολυάριθμα κοινά έργα. Υπάρχει ταύτιση θέσεων των δύο χωρών σε πολλά επίκαιρα διεθνή ζητήματα. Η Ρωσία και η Ελλάδα μπορούν με βεβαιότητα να βασίζονται σε αμοιβαία υποστήριξη στην υπόθεση της ενίσχυσης της ειρήνης, της σταθερότητας και της ασφάλειας στην ευρωπαϊκή ήπειρο.

Είμαι βέβαιος ότι το συνέδριο θα αποτελέσει σημαντικό γεγονός για τις ρωσοελληνικές σχέσεις και θα συμβάλει στην περαιτέρω εμβάθυνση των αμοιβαία επωφελών ανθρωπιστικών επαφών μας.

Σας εύχομαι επιτυχημένες, γόνιμες εργασίες και ενδιαφέρουσες συζητήσεις.

Sergey Lavrov

Υπουργός Εξωτερικών της Ρωσίας

Κυρίες και Κύριοι,

Θα ήθελα να συγχαρώ το Κέντρο Ευρωπαϊκών Μελετών και Σπουδών «Ιωάννης Καποδίστριας» για την διοργάνωση του πρώτου Ελληνο-ρωσικού Forum, στο πλαίσιο της συμπλήρωσης 180 χρόνων διπλωματικών σχέσεων μεταξύ της Ελλάδας και της Ρωσίας. Είμαι σίγουρη ότι στην πορεία της συζήτησης θα έχετε την ευκαιρία να ανταλλάξετε απόψεις και ιδέες για το παρόν και το μέλλον των ελληνορωσικών σχέσεων. Ιδέες που θα προέρχονται όχι μόνο από την πολιτική ηγεσία των δύο χωρών, αλλά και από την ιδιωτική πρωτοβουλία και την κοινωνία των πολιτών.

Η Ελλάδα και η Ρωσία συνδέονται με ισχυρότατους ιστορικούς δεσμούς. Δεσμούς θρησκευτικούς, πολιτικούς, οικονομικούς, πολιτιστικούς. Τις δύο χώρες χαρακτηρίζουν παραδοσιακά ο βαθύς, αμοιβαίος θαυμασμός, η εκτίμηση και ο σεβασμός. Η καθοριστική συμβολή της Ρωσίας στη δημιουργία του σύγχρονου Ελληνικού κράτους έχει καταγραφεί ανεξίτηλα στη μνήμη των Ελλήνων.

Σήμερα οι πολιτικές μας σχέσεις με τη Ρωσία βρίσκονται σε εξαιρετικό επίπεδο. Η Ρωσία παραμένει ένας ζωτικής σημασίας εταίρος για την αντιμετώπιση παγκόσμιων ζητημάτων και για τη διασφάλιση της περιφερειακής σταθερότητας.

Αλλά και στο πολυμερές διεθνές πλαίσιο η χώρα μας, αξιοποιώντας τη θέση της ως μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του NATO, υποστηρίζει και συμβάλλει σταθερά στην ενίσχυση και διεύρυνση της συνεργασίας τόσο της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και του NATO με τη Ρωσία. Κινητήριο δύναμη της πολιτικής μας αυτής είναι το όραμά μας για την εμπέδωση της ειρήνης, της ασφάλειας και της προόδου στην Ευρώπη.

Στον οικονομικό τομέα, οι σχέσεις μας το τελευταίο διάστημα διακρίνονται από ιδιαίτερη κινητικότητα. Παράγοντες που συμβάλλουν στην δυναμική αυτή εξέλιξη αποτελούν η ραγδαία ανάπτυξη της ρωσικής οικονομίας αλλά και ο ενεργός ρόλος της ελληνικής οικονομίας στην ευρύτερη περιοχή των Βαλκανίων.

Στον ενεργειακό τομέα, η Ρωσία διαδραματίζει πολύ σημαντικό ρόλο, καθώς είναι από τις σημαντικότερες χώρες-προμηθευτές ενέργειας της Ευρώπης. Όπως γνωρίζετε, η συνεργασία μας στον τομέα αυτόν περιλαμβάνει σημαντικά έργα, τα οποία έχουν επιλεγεί με γνώμονα όχι μόνον το εθνικό μας συμφέρον, αλλά και την ευρύτερη ενεργειακή ασφάλεια της Ευρώπης.

Παράλληλα, ο τουρισμός αποτελεί έναν ακόμη τομέα, στον οποίο η συνεργασία μας προχωρεί με ταχείς ρυθμούς. Η Ελλάδα και η Ρωσία αποτελούν ελκυστικούς τουριστικούς προορισμούς, και το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με τα αισθήματα φιλίας που τρέφουν οι λαοί μας ο ένας για τον άλλον, αποτελεί γόνιμο έδαφος για να ενισχυθούν, ακόμη περισσότερο, τα τουριστικά ρεύματα από τη Ρωσία στην Ελλάδα και αντίστροφα.

Λόγω της πλούσιας πολιτιστικής κληρονομιάς τόσο της Ελλάδας όσο και της Ρωσίας και ο τομέας των επιστημών και του πολιτισμού παρουσιάζει δυνατότητες για δημιουργική συνεργασία μεταξύ των χωρών μας. Στόχος μας είναι να αναδείξουμε τους κοινούς πολιτιστικούς δεσμούς μας αλλά και να δώσουμε την ευκαιρία στους ανθρώπους των γραμμάτων και των τεχνών από τις δύο χώρες μας να έρθουν σε επαφή.

Ενδεικτικό της πολυετούς φιλίας και της αγαστής συνεργασίας μας είναι η απόφαση να ανακηρυχτεί το 2013, έτος της Ελλάδας στη Ρωσία και αντίστοιχα έτος της Ρωσίας στην Ελλάδα.

Κλείνοντας, εύχομαι κάθε επιτυχία στις εργασίες του Φόρουμ, στο οποίο πιστεύω ότι ασφαλώς θα αναδειχθούν οι πολύ καλές διμερείς μας σχέσεις και τα αισθήματα φιλίας και αλληλεγγύης που τρέφουν οι λαοί μας ο ένας για τον άλλον.

Ντόρα Μπακογιάννη

Υπουργός Εξωτερικών

Κυρίες και Κύριοι,

Η Ελλάδα και η Ρωσία γιορτάζουν τα 180 χρόνια μιας διμερούς σχέσης που χαρακτηρίζεται από στενή φιλία, από βαθύ αμοιβαίο θαυμασμό, εκτίμηση και σεβασμό. Οι θρησκευτικοί, πολιτιστικοί και πολιτικοί δεσμοί είναι βαθιά ριζωμένοι στις Ελληνικές και Ρωσικές καρδιές και έχουν μακρά ιστορική διαδρομή. Άλλωστε, δε λησμονούμε την καθοριστική συμβολή της Ρωσίας στη δημιουργία του Νέου Ελληνικού Κράτους, που έχει καταγραφεί ανεξίτηλα στην ελληνική ιστορική μνήμη.

Αλλά και στις ημέρες μας, η ελληνο-ρωσική συνεργασία είναι ιδιαίτερος στενή και ειλικρινής. Οι εμπορικές, οικονομικές και τουριστικές διμερείς μας σχέσεις ενδυναμώνονται συνεχώς.

Επιστέγασμα αυτής της εξαιρετικής συνεργασίας είναι οι ενεργειακές συμφωνίες των τελευταίων ετών. Στις 29 Απριλίου 2008 υπογράφηκε, στη Μόσχα, μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Ρωσικής Ομοσπονδίας, η Συμφωνία που αφορά στη συνεργασία των δύο χωρών για την κατασκευή και εκμετάλλευση του αγωγού φυσικού αερίου *South Stream*, ο οποίος θα διέρχεται από το έδαφος της Ελληνικής Επικράτειας. Η Συμφωνία αυτή στη συνέχεια κυρώθηκε από την Ελληνική Βουλή. Σε ό,τι αφορά τον αγωγό πετρελαίου *Μπουργκάς – Αλεξανδρούπολη*, επισφραγίσαμε μια στρατηγική επιλογή μακράς πνοής. Υπογράψαμε τη Συμφωνία Μετόχων του αγωγού, για την ίδρυση της Διεθνούς Εταιρίας που αναλαμβάνει την κατασκευή και λειτουργία του αγωγού και μπαίνουμε πλέον στην τελική ευθεία για την υλοποίηση.

Η Ελλάδα και όλες οι Ελληνίδες και Έλληνες δεσμεύονται να αναπτύξουμε τις διμερείς μας σχέσεις σε όλα τα επίπεδα, πέρα από τα 180 χρόνια και να τις βελτιώνουμε συνεχώς.»

Χρήστος Φώλιας
Υπουργός Ανάπτυξης

Κυρίες και Κύριοι,

Ο εορτασμός της συμπλήρωσης 180 χρόνων διπλωματικών σχέσεων των δύο χωρών αποτελεί μία ακόμη ευκαιρία επαναβεβαίωσης των ζωντανών δεσμών μεταξύ Ελλάδας και Ρωσίας και μάλιστα σε μία χρονική στιγμή κατά την οποία οι σχέσεις αυτές έχουν αποκτήσει νέα δυναμική.

Ιστορικό παρελθόν, πολιτιστική κληρονομιά και κοινές αρχές και αξίες συμβάλλουν στη διαρκή εμβάθυνση της συνεργασίας μεταξύ των χωρών μας σε πληθώρα πεδίων, εις όφελος πρωτίστως των δύο λαών.

Βασικά συστατικά της ισχυρής φιλίας που έχουμε με συνέπεια οικοδομήσει σε βάθος χρόνου, αποτελούν ο αμοιβαίος σεβασμός, η κατανόηση και η εκτίμηση και με αυτά ως πυξίδα συντονίζουμε πρωτοβουλίες και δράσεις σε τομείς κοινού ενδιαφέροντος.

Δράττομαι της ευκαιρίας για να συγχαρώ το Κέντρο Ευρωπαϊκών Μελετών και Σπουδών «Ιωάννης Καποδίστριας» για τη σημερινή του πρωτοβουλία, η οποία, στο πνεύμα των όσων ανέφερα, πιστοποιεί το έμπρακτο ενδιαφέρον πολιτών και πολιτικών για συνέχιση της ανοδικής πορείας των ελληνορωσικών σχέσεων.

Θεόδωρος Κασσίμης
Υφυπουργός Εξωτερικών

Κυρίες και κύριοι,

Ο τίτλος του θέματος παραπέμπει, ευθέως και ρητώς, στο περιλάλητο πρόβλημα του χρόνου.

Υπάρχει μια άποψη, η οποία υποστηρίζεται διαχρονικά, από σπουδαίους, παλαιούς και νέους, διανοητές (Πλάτων – Αυγουστίνος – Έλιοτ κ.ά.), πως η διάκριση του χρόνου είναι επιφατική, πως ο χρόνος είναι αδιαίρετος, δηλ. δεν είναι τίποτε άλλο εκτός από **παρόν**.

Το παρόν, όπως το ζούμε.

Το παρελθόν, ως παρούσα μνήμη.

Το μέλλον, ως προσδοκία του παρόντος.

Θεωρώντας, λοιπόν, και εγώ, ως ορθή, αυτή την προσέγγιση, την εφαρμόζω ευθέως, πάνω στο αντικείμενο του παρόντος *forum*, καταλήγοντας αβίαστα στις ακόλουθες παραδοχές.

Το παρόν των ελληνορωσικών σχέσεων είναι λαμπρό. Τις χαρακτηρίζει η κοινή επιθυμία για την οικοδόμηση και τη στερέωση της ειρήνης, της ασφάλειας και της προόδου στη μείζονα περιοχή και ολόκληρο τον κόσμο. Μας ενώνουν κοινοί δεσμοί: πολιτικοί, πολιτιστικοί, θρησκευτικοί.

Εξάλλου, στην οικονομία, συνεργαζόμαστε αρμονικά, τόσο στο εμπόριο και τη βιομηχανία, όσο και στο ενεργειακό επίπεδο (πχ. αγωγός Αλεξανδρουπόλεως – Μπουργκάς κλπ), ενώ η τουριστική συνεργασία μας διαρκώς βελτιώνεται.

Το παρελθόν της σχέσεώς μας είναι εξίσου σημαντικό, αν μη και σημαντικότερο. Θυμίζω και θυμούμαι, ότι καθοριστική υπήρξε η συμβολή της Ρωσίας στην απελευθέρωση της πατρίδας μας από τον τουρκικό ζυγό και στη σύσταση του νέου ελληνικού κράτους. Αρκούμαι, εδώ, για την τελευταία αυτή περίοδο, να μνημονεύσω το όνομα του Ιωάννη Καποδίστρια, με ό,τι τούτο κομίζει, αλλά και σημαίνει, για το χώρο και το χρόνο.

Τέλος, δεν χρειάζεται να επιχειρηματολογήσω, για το ότι, με βάση τις παραπάνω παραδοχές, και το **μέλλον** των μεταξύ μας παντοειδών σχέσεων προοιωνίζεται λαμπρό.

Γι' αυτό και το *forum* τούτο παρίσταται χρήσιμο και χρηστικό.

Συντηρεί δραστικά το αίτημα για συνεχή βελτίωση των σχέσεών μας και προετοιμάζει τον εορτασμό του έτους 2013, που καθιερώθηκε ως έτος Ελλάδος στη Ρωσία και αντίστοιχα έτος της Ρωσίας στην Ελλάδα.

Συγχαίρω, λοιπόν το Κέντρο Ευρωπαϊκών Μελετών και Σπουδών «Ιωάννης Καποδίστριας», γι' αυτή την πρωτοβουλία και εύχομαι τα συμπεράσματα αυτής της σύναξης να φωτίσουν ακόμη πιο πολύ τις ελληνορωσικές σχέσεις και να συμβάλουν στην περαιτέρω εμβάθυνση αλλά, και βελτίωσή τους.

Ας ευχηθούμε, αλλά και ας εργασθούμε, ώστε οι δύο λαοί ν' αξιωθούν να συνεορτάσουν και πολλές άλλες τέτοιες λαμπρές επετείους.

Αναστάσιος Νεράτζης

*Γ' Αντιπρόεδρος
της Βουλής των Ελλήνων*

Κυρίες και κύριοι,

Σήμερα τιμούμε μαζί τα 180 χρόνια από τη σύναψη των διπλωματικών σχέσεων Ρωσίας Ελλάδας. Το ίδιο το γεγονός της αναγνώρισης του νέου ελληνικού κράτους το 1828 έγινε πιθανόν πρωτίστως χάρη στο ότι οι σχέσεις ανάμεσα στους λαούς μας έχουν βαθιά ιστορική και πνευματική βάση, στον πυρήνα της οποίας βρίσκεται η κοινή ορθόδοξη πίστη μας. Με αυτή την προοπτική είναι αδύνατον να οι σχέσεις του ρωσικού και του ελληνικού λαού να περιοριστούν σε αυτό το χρονικό διάστημα των 180 ετών. Είναι τουλάχιστον χιλίων ετών. Η ιδιομορφία τους έγκειται στο γεγονός ότι η ορθοδοξία κατά τη διάρκεια όλων αυτών των ετών αποτελούσε και τολμώ να πω αποτελεί έως τώρα ισχυρό παράγοντα, που καθορίζει την κύρια διαδρομή της ανάπτυξης στις σχέσεις και την μοναδικότητα τους.

Οι λαοί μας δημιούργησαν μια κοινή εθνική συναίνεση σε ότι αφορά την αποδοχή του ενός λαού από τον άλλον. Παραμένει γεγονός ότι σε όλη την άνω των χιλίων ετών ιστορία τους οι Έλληνες και οι Ρώσοι ποτέ δεν συναντήθηκαν στα πεδία μαχών και ποτέ δεν κοίταξαν ο ένας τον άλλο μέσα από σκόπευτρο ενός όπλου. Κάποιος που στοχάζεται πάνω στις αντιξοότητες της ιστορικής ανάπτυξης έχει πολλά να σκεφτεί στην περίπτωση μας. Ακόμα και όταν η Ρωσία και η Ελλάδα (συνέβη και αυτό στην κοινή μας ιστορία) ευρίσκοντο σε αντιπαρατιθέμενες στρατιωτικές και πολεμικές ενώσεις όπως π.χ. την εποχή του «ψυχρού πολέμου», διατηρήθηκε η βαθιά αμοιβαία συμπάθεια και η αίσθηση μιας αφύσικης κατάστασης. Τα πολιτικά και ιδεολογικά σχήματα με στοιχεία διαμάχης πάντα έδιναν τη θέση στην αναθέρμανση των σχέσεων των δύο χωρών. Εδώ μπορούμε να θυμηθούμε την σημαντική συνεισφορά στην ενίσχυση των σχέσεων του Κωνσταντίνου Καραμανλή, του Ανδρέα Παπανδρέου και άλλων κορυφαίων προσώπων της ελληνικής πολιτικής.

Θα ήθελα να πω και για μια άλλη ιδιαιτερότητα που ιστορικά «συνόδευε» τις ρωσοελληνικές σχέσεις. Όλα όσα αφορούσαν την ανάπτυξη τους συχνά αποτελούσε αντικείμενο διεθνούς αντιπαραθέσεως με αρνητική επιρροή στα συμφέροντα των λαών μας. Και νομίζω ότι η τάση αυτή δεν έχει έως τώρα διακοπεί.

Και αντίθετα, όταν οι μεγάλες δυνάμεις εύρισκαν δρόμους για συνεργασία προς συμφέρον της Ελλάδας, αυτό λειτουργούσε προς όφελος των Ελλήνων. Παράδειγμα αποτελεί η ναυμαχία του Ναβαρίνου που άνοιξε δρόμο για την ανεξαρτησία της Ελλάδας ή η «συναυλία» των μεγάλων δυνάμεων κατά την ειρηνευτική επιχείρηση

στην Κρήτη στα τέλη του 19^{ου} αι. η οποία σε τελικά οδήγησε στην επανένωση της Κρήτης με την υπόλοιπη Ελλάδα. Είμαι βέβαιος ότι οι δυνάμεις στην Ελλάδα που προσπαθούν να παρεμποδίσουν την ενίσχυση των φιλικών σχέσεων μεταξύ των χωρών μας δεν θα βρουν υποστήριξη από τον ελληνικό λαό και είναι καταδικασμένες να αποτύχουν.

Αποδίδοντας το δίκαιο στις προσπάθειες των Ελλήνων φίλων μας θεωρούμε ότι αυτό δεν αποτελεί μονοπώλιο ενός ελληνικού κόμματος ή ιδεολογικού ρεύματος. Εμείς από την πλευρά μας έχουμε ήδη περάσει μέσα από παρόμοιες πολιτικο-ιδεολογικές προκαταλήψεις όταν την εποχή της Σοβιετικής Ένωσης αναζητούσαμε στην Ελλάδα φίλους αποκλειστικά από το αριστερό πολιτικό στρατόπεδο. Τώρα έχουμε ως γνώμονα το γεγονός ότι όλοι οι Έλληνες, ανεξαρτήτως πολιτικών πεποιθήσεων είναι φίλοι μας και για μας θα ήταν φυσικό να αναπτύσσουμε σχέσεις στο πλαίσιο όλου του κομματικού και πολιτικού φάσματος της ελληνικής κοινωνίας δίχως έμφαση σε αριστερούς ή δεξιούς.

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται βαθμιαία ανάπτυξη της συνεργασίας μας σε όλες τις κατευθύνσεις των διμερών σχέσεων, στον τομέα του πολιτικού διαλόγου, στο εμπορικό και ενεργειακό τομέα, στον τομέα της στρατιωτικής και τεχνικής συνεργασίας κλπ. Τα επιτεύγματά μας είναι γνωστά: κατασκευή του αγωγού πετρελαίου Μπουργκάς-Αλεξανδρούπολη, το έργο του αγωγού φυσικού αερίου «South stream» και η αυξανόμενη με γρήγορους ετήσιους ρυθμούς στρατιωτικο-τεχνική συνεργασία. Εκτιμούμε τις προσπάθειες της σημερινής κυβέρνησης που σε πείσμα των πιέσεων απ' έξω έκανε θαρραλέα βήματα προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης των σχέσεων με την Ρωσία. Στις ενέργειες αυτές στηριζόταν σε στέρεα θεμέλια που τα κληρονόμησε από τις προηγούμενες γενιές. Στη ρωσοελληνική συνεργασία υπάρχει κάποια νομοτέλεια, όσο περισσότερο συνεργαζόμαστε τόσο ευρύτερα ανοίγουν οι νέοι ορίζοντες και τόσο καλύτερα καταλαβαίνουμε πόσο μεγάλο είναι αυτό το δυναμικό που υπάρχει στις σχέσεις μας «από τον Θεό». Και το δυναμικό αυτό κατά τα φαινόμενα είναι ανεξάντλητο και από εμάς και εσάς εξαρτώνται οι ρυθμοί και τα μεγέθη της ρωσοελληνικής συνεργασίας.

Αναπτύσσοντας τις σχέσεις με την Ελλάδα δεν επιδιώκουμε να καταλάβουμε θέση άλλου ή να υποσκελίσουμε κάποιον. Όμως, θεωρούμε μη αποδεκτές εκείνες τις ενέργειες που προσβάλλουν την νόμιμη παρουσία μας στην Ελλάδα και επιβάλλουν στους Έλληνες τι είναι προς όφελος του και τι όχι. Την δική μας θέση στον «ελληνικό χώρο» θεωρούμε φυσικό αποτέλεσμα του κοινού μας αγώνα και δεν σκοπεύουμε να την απαρνηθούμε. Προσπαθούμε να διατηρήσουμε και

όπου είναι δυνατό να διευρύνουμε την συνεργασία μας με τους Έλληνες και προσβλέπουμε σε αμοιβαιότητα. Τώρα τελευταία ακούσαμε την ομιλία του Προέδρου της Γαλλίας Νικολά Σαρκοζί στο κοινοβούλιο της Ελλάδας, όπου ανέφερε μια πολύ ενδιαφέρουσα θέση: «Ελλάδα-Γαλλία νέα συμμαχία». Χωρίς να έχω τίποτα εναντίον αυτής της φράσης, θα ήθελα να προτείνω μια διαφοροποιημένη φόρμουλα για τις ρωσοελληνικές σχέσεις: «Ελλάδα-Ρωσία παλαιά συμμαχία».

Σας εύχομαι επιτυχία στις εργασίες του συνεδρίου και σας λέω στα ρωσικά «ευχαριστώ».

A.E. Andrey Vdovin

Πρέσβης της Ρωσικής Ομοσπονδίας στην Ελλάδα

Αγαπητοί φίλοι,

Για μένα είναι αναμφίβολα μεγάλη τιμή να βγάλω λόγο σε αυτό το Forum. Εάν και βέβαια ο τομέας δραστηριότητας, τον οποίον εκπροσωπούμε εδώ εγώ και οι συνάδελφοί μου, δεν είναι κυρίαρχος στις σχέσεις μας, αλλά και δεν μπορεί να είναι κυρίαρχος. Πρόκειται για τη στρατιωτική -τεχνική συνεργασία. Αυτή επίσης έχει τη δική της ιστορία και έχει τις ρίζες της σε μακρινό παρελθόν: κατά την περίοδο του εθνικού απελευθερωτικού αγώνα του ελληνικού λαού πραγματοποιούνταν προμήθειες ρωσικών όπλων ενώ γνωστοί σε όλους ελληνικής καταγωγής αξιωματικοί και στρατηγοί του ρωσικού στρατού πρωτοστάτησαν στις μάχες για εκείνη τη νίκη.

Σήμερα όμως, μιλώντας για τη στρατιωτική - τεχνική συνεργασία εννοούμε τη συνεργασία μας των τελευταίων δεκατριών χρόνων στον τομέα αυτό. Είμαστε ευγνώμονες στην Ελλάδα, η οποία εξαιρετικά έγκαιρα, κατά τη δεκαετία του 90, όταν η πολεμική βιομηχανία της Ρωσίας βρισκόταν σε αξιοθρήνητη κατάσταση, μας βοήθησε και υπέγραψε την πρώτη πολύ σημαντική σύμβαση.

Βεβαίως, όλοι οι παρόντες στην παρούσα αίθουσα γνωρίζουν για τα ισχύοντα σχέδια και προγράμματα μεταξύ των δύο χωρών μας. Αυτά αφορούν τη συνεργασία μας στον τομέα Αντιαεροπορικής Άμυνας, και επίσης έχουν σχέση με τη συνεργασία μας στον τομέα του Πολεμικού Ναυτικού και των Χερσαίων Δυνάμεων. Οι χώρες μας συνεργάζονται σε διάφορα επίπεδα. Μερικές φορές η σύμπραξη αυτή έφερε εξαιρετικά αποτελέσματα, άλλες φορές όμως τα αποτελέσματα δεν ανταποκρίνονταν στις απαιτήσεις. Μιλώντας για το σήμερα, μπορώ να πω ότι η συνεργασία μεταξύ των χωρών μας παίρνει μια δεύτερη ανάσα.

Έχουμε μπροστά μας ένα πολύ σοβαρό σχέδιο με προοπτικές, και αυτό είναι μια πραγματική συνεργασία, και όχι μια απλή συναλλαγή αγοραπωλησίας. Είναι ένα έργο με συμμετοχή της ελληνικής βιομηχανίας, της ελληνικής προστιθέμενης αξίας, πράγμα που συνεπάγεται τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Θέλω να επισημάνω ακόμα ότι η συνεργασία μας έχει άκρως ανοικτό χαρακτήρα και δεν στρέφεται εναντίον καμίας τρίτης χώρας ή οργάνωσης. Με αισιοδοξία ατενίζουμε το μέλλον. Οι ηγέτες των χωρών μας είχαν κάνει δηλώσεις επανειλημμένα για την ύπαρξη πολιτικής βούλησης και των δύο πλευρών για τη συνέχιση της πορείας προς αυτήν την κατεύθυνση. Θα ήθελα να ευχηθώ κάθε επιτυχία στο

Forum και περαιτέρω ενδυνάμωση των σχέσεών μας, ευτυχία και ευημερία στους λαούς μας.

Ευχαριστώ.

Mikhail Dmitriev

*Γενικός Διευθυντής
Υπουργείου Εθνικής Άμυνας Ρωσίας*

Υψηλοί προσκεκλημένοι,
Κυρίες και κύριοι,

Θα ήθελα να πω κι εγώ με τη σειρά μου ότι είμαι ευτυχής που βρίσκομαι εδώ σήμερα στην επέτειο των 180 χρόνων διπλωματικών σχέσεων Ελλάδας και Ρωσίας και ότι αξίζουν θερμά συγχαρητήρια στους διοργανωτές, το Κέντρο Ευρωπαϊκών Μελετών και Σπουδών «Ιωάννης Καποδίστριας», την εταιρία Rommel Holdings Inc και το Κέντρο Ελληνο-Ρωσικών Ιστορικών Ερευνών για την πρωτοβουλία τους να διοργανώσουν το 1^ο ΕΛΛΗΝΟΡΩΣΙΚΟ Κοινωνικό Φόρουμ, με θέμα «Διαχρονικές Σχέσεις και Προοπτικές Συνεργασίας τον 21^ο αιώνα».

Θα ήθελα να τονίσω ότι στον τομέα της αμυντικοτεχνικής συνεργασίας οι σχέσεις της Ρωσίας με την Ελλάδα είναι σε ένα πολύ καλό επίπεδο και θα έλεγα ότι αναπτύσσονται διαρκώς και περισσότερο.

Αυτό πιστεύω ότι πρέπει να πιστωθεί και στις δυο χώρες και στη Ρωσία και στην Ελλάδα και θα ήθελα να σας καταθέσω την προσωπική μου εμπειρία λέγοντάς σας ότι αυτό που ανακαλύψαμε από αυτό το διάλογο και τη διευρυμένη συνεργασία, είναι ότι η προσωπική επαφή ιδίως σε επίπεδο αντιπροσωπειών βοηθά πάρα πολύ στο να υπάρχει μια αλληλοκατανόηση του τρόπου σκέψης των Ρώσων για τους Έλληνες και των Ελλήνων για τους Ρώσους.

Όπως αντιλαμβάνεστε σε κάθε σχέση είναι φυσικό ότι μπορεί να υπάρχουν διαφορές, οι οποίες όμως ποτέ δεν είναι ανεπίλυτες αν υπάρχει η καλή διάθεση.

Θα σας έλεγα ότι μια διαφορά μεταξύ Ελλάδας και Ρωσίας είναι αυτός ο υπέροχος ήλιος, ο οποίος είναι πλούσιος στην Αθήνα αλλά σπάνιος στη Μόσχα, αν και οφείλω να ομολογήσω ότι την πρώτη φορά που επισκέφθηκα τη Μόσχα ήταν Μάιος και είχε πάρα πολύ μεγάλο καύσωνα.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω για μια ακόμη φορά τους διοργανωτές για την πρόσκληση να παραστούμε σήμερα εδώ και να ευχηθώ κάθε επιτυχία στις εργασίες του 1^{ου} Ελληνορωσικού Forum.

Ευάγγελος Βασιλάκος

Γενικός Διευθυντής
Υπουργείου Εθνικής Άμυνας

Η πολυετής ιστορία των διακρατικών δεσμών, οι παραδόσεις φιλίας, η εγγύτητα των πολιτισμών των λαών της Ρωσίας και της Ελλάδας, επί των οποίων εδράζονται οι Ρωσο-Ελληνικές σχέσεις, αποτελούν αδιαμφισβήτητα το θεμέλιο για μια εταιρική σχέση και δημιουργούν όλους τους όρους για ευνοϊκές προοπτικές αμοιβαίας συνεργασίας μεταξύ των χωρών μας. Αυτό επιβεβαιώνουν για άλλη μια φορά και οι πρόσφατες συμφωνίες μεταξύ Β.Β. Πούτιν και Κ. Καραμανλή, οι οποίες επετεύχθησαν στην πορεία της επίσκεψης του πρωθυπουργού της Ελλάδας κατά το Νοέμβριο του παρελθόντος έτους.

Θεωρώ ότι η ιδέα για τη διεξαγωγή συνεδρίου με θέμα τις Ρωσο-Ελληνικές σχέσεις στα πλαίσια των εορταστικών εκδηλώσεων για τη συμπλήρωση 180 ετών από την ημέρα της συνάψεως διπλωματικών σχέσεων μεταξύ Ρωσίας και Ελλάδας είναι έγκαιρη και επίκαιρη.

Το θέμα αυτό είναι ιδιαίτερα οικείο για εμένα που είμαι Έλληνας ως προς την εθνικότητα και Ρώσος ως προς τον τρόπο ζωής. Οι χώρες μας δεν συνδέονται μόνο με τη φιλία και τη συνεργασία, αλλά και με τις συγγενικές σχέσεις, οι οποίες συνδέουν ανθρώπους που είναι αδελφοί ως προς το πνεύμα και έχουν την ίδια πίστη. Εμείς εκ μέρους μας κάνουμε και θα συνεχίσουμε να κάνουμε ό,τι εξαρτάται από εμάς για την περαιτέρω προώθηση των σχέσεων μεταξύ Ρωσίας και Ελλάδας.

Δυστυχώς, σήμερα δεν μπορώ να παρευρίσκομαι προσωπικά στο συνέδριο. Είμαι, όμως, πεπεισμένος ότι αυτό το Φόρουμ, στο οποίο θα ομιλήσουν επιφανείς πολιτικοί και προσωπικότητες του πολιτισμού, θα είναι επιτυχές. Εύχομαι σε όλους τους συμμετέχοντες στο συνέδριο να εργαστούν γόνιμα για το καλό των λαών μας.

Ivan I. Savvidi

Βουλευτής της Κρατικής Δούμας της Ρωσικής Ομοσπονδίας,
Συντονιστής της διακοινοβουλευτικής ομάδος βουλευτών
για τις σχέσεις με τη Βουλή των Ελλήνων Δημοκρατίας

Αποτελεί ιδιαίτερη τιμή η πρόσκληση να χαιρετίσω την εκδήλωση για τις μακροβιότερες διπλωματικές σχέσεις του σύγχρονου ελληνικού κράτους. Φέτος συμπληρώνονται 180 χρόνια διπλωματικών σχέσεων με τη Ρωσία και δυστυχώς πολλοί Έλληνες αγνοούν ότι ήταν η ομόθηρση και ομόδοξη μεγάλη δύναμη που όχι μόνο συνέβαλε τα μέγιστα στην ήττα της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, αλλά και αναγνώρισε πρώτη την ανεξαρτησία του κράτους μας. Όσοι γνωρίζουν Ιστορία όμως ξέρουν ότι αυτή ήταν η φυσική κατάληξη της υπερχιλιετούς σχέσης των δύο λαών.

Μίας σχέσης μοναδικής που ξεκίνησε με το γάμο του ηγεμόνα του Κιέβου Βλαδίμηρου με τη Βυζαντινή πριγκίπισσα Άννα και δεν διαταράχθηκε ποτέ το συναισθηματικό δέσιμο των δύο λαών. Ο εκχριστιανισμός των Ρώσων πρόσφερε στην ορθοδοξία ένα ισχυρό αντίβαρο μετά την υποδούλωση των Ελλήνων από τους Τούρκους, όμως είναι λάθος να περιοριστεί στη θρησκευτική και μόνο διάσταση αυτή η μοναδική σχέση. Δεν είναι μόνο ο σημαντικός αριθμός Βυζαντινών που βρήκαν καταφύγιο στη Ρωσία μετά την άλωση της Κωνσταντινούπολης κι έβαλαν κι αυτοί τη σφραγίδα τους στο νέο τότε ρωσικό κράτος. Ρώσοι και Έλληνες αποδείχθηκαν φυσικοί σύμμαχοι ανά τους αιώνες και δεν είναι τυχαίο ότι οι δύο λαοί δεν πολέμησαν ποτέ μεταξύ τους. Η εξαίρεση που επιβεβαιώνει τον κανόνα αυτό είναι η θλιβερή περίπτωση της ελληνικής συμμετοχής στην ξένη επέμβαση στη Ρωσία μετά τον 1^ο Παγκόσμιο πόλεμο, μία συμμετοχή που την πληρώσαμε ακριβά γιατί πιστεύω ότι συνετέλεσε στην ακόλουθη Μικρασιατική καταστροφή μας.

Ακόμα και στα χρόνια του Ψυχρού πολέμου, όταν μας χώριζε ένα σιδηρούν παραπέτασμα, οι σχέσεις μας δεν επιδεινώθηκαν και δεν ξεχνάμε την πάντα θετική για τους Έλληνες στάση της Σοβιετικής Ένωσης στο μείζον εθνικό μας ζήτημα στον 20^ο αιώνα, το Κυπριακό. Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής υπογράμμισε τη μοναδική σχέση Ελλάδας-Ρωσίας μεταβαίνοντας στη Μόσχα το 1979, μία σπάνια επίσκεψη Δυτικού ηγέτη στο Κρεμλίνο, μεσούντος του Ψυχρού Πολέμου. Ήμουν τότε 16 χρονών και η «τολμηρή» όπως τότε χαρακτηρίστηκε, επίσκεψη Καραμανλή με εντυπωσίασε ιδιαίτερα.

Προσωπικά, νιώθω μεγάλη χαρά που βρίσκομαι εδώ γιατί η Ρωσία έπαιξε μεγάλο ρόλο- εμμέσως ή αμέσως- στη ζωή μου. Φοίτησα στη Βαρβάκειο Πρότυπο Σχολή, ένα ξεχωριστό σχολείο που μου έδωσε γερά θεμέλια σκέψης, δημιουργήμα του ευεργέτη Ιωάννη Βαρβάκη, ενός Έλληνα που πλούτισε στη Ρωσία. Στη συνέχεια πήγα ο ίδιος να σπουδάσω στη Μόσχα- η επίδραση της επίσκεψης Καραμανλή το 1979 που σας έλεγα- και τα χρόνια που πέρασα εκεί μου χάρισαν πολλά.

Αλλά και στη δημοσιογραφική σταδιοδρομία μου η γνώση της ρωσικής γλώσσας μου πρόσφερε χρυσές ευκαιρίες. Ξεκίνησα τη δημοσιογραφία το 1989, όταν κατέρρευε το ανατολικό μπλοκ και βρέθηκα λίγων μηνών δημοσιογράφος να παίρνω συνεντεύξεις από προσωπικότητες όπως ο Μιχαήλ Γκορμπατσόφ ή ο Μπορίς Γέλτσιν.

Μετά λόγω γνώσεως λοιπόν πιστεύω ότι η ανάπτυξη των σχέσεων με τη Ρωσία μπορεί να αποδώσει πολλά και μετά την είσοδο μου στην πολιτική θέλησα να συνεισφέρω και είχα την ευκαιρία με τον ορισμό μου ως πρόεδρος της ελληνορωσικής ομάδας φιλίας της Βουλής μας. Η κοινοβουλευτική διπλωματία σήμερα μπορεί να είναι αποτελεσματική και έχουμε καταβάλει μεγάλη προσπάθεια στον τομέα αυτόν. Στο σημείο αυτό θα ήθελα μέσω του Ρώσου πρέσβη Αντρέι Βντόβιν να διαβιβάσω τις θερμές ευχαριστίες μου στον πρόεδρο Βλαντίμιρ Πούτιν για την ξεχωριστή τιμή που μου έκανε με την απονομή του παράσημου Πούσκιν. Μία τιμή που δυναμώνει την αποφασιστικότητά μου για περισσότερα αποτελέσματα στις ελληνορωσικές σχέσεις. Έχουμε πετύχει αρκετά, μπορούμε όμως παραπάνω.

Πριν κλείσω, θα ήθελα να υπογραμμίσω το σημαντικότερο ρόλο που έπαιξε και παίζει η ελληνική ομογένεια της Ρωσίας στις διμερείς μας σχέσεις. Η ομογένεια μας έβγαλε τις πρώτες ρίζες εκεί πριν από 12-13 αιώνες και προσέξτε αμφίδρομο ρόλο. Τότε Βυζαντινοί αξιωματούχοι, οι πρώτοι μας ομογενείς εκεί, σφράγισαν τη δημιουργία του ρωσικού κράτους. 10 αιώνες αργότερα ένας επίγονος τους, ο Ιωάννης Καποδίστριας σφράγισε τη δημιουργία του σύγχρονου ελληνικού κράτους- και είναι πολύ ταιριαστό που ένα ίδρυμα με το όνομα του διοργανώνει τη σημερινή εκδήλωση. Σήμερα, η ελληνική ομογένεια είναι μία ζωντανή γέφυρα μεταξύ των δύο λαών.

Σίμος Κεδίκογλου

Βουλευτής

Κυρίες και Κύριοι,

Η ευρύτερη δράση του Κέντρου Ευρωπαϊκών Μελετών και Σπουδών «Ιωάννης Καποδίστριας» αποτελεί ένα πολύ σημαντικό βήμα στην ανάδειξη των διαχρονικών δεσμών που συνδέουν την Ελλάδα και τη Ρωσία. Δεσμοί φιλίας, συνεργασίας και αμοιβαίας εμπιστοσύνης που βασίζονται στην κοινή Ορθόδοξη πίστη, στις ίδιες πνευματικές και πολιτιστικές αξίες, καθώς και σε κοινές ιστορικές εμπειρίες.

Μάλιστα, η διοργάνωση του πρώτου ελληνορωσικού Forum συνέβαλε και στην ουσιαστική και εποικοδομητική αξιολόγηση των προοπτικών μελλοντικής συνεργασίας των δύο χωρών.

Το άριστο κλίμα των ελληνορωσικών σχέσεων αποτυπώνεται και σε μια ευρύτερη συνεργασία των δύο χωρών, με τομέα αιχμής τους αγωγούς πετρελαίου και φυσικού αερίου, που θα συμβάλλει στην ενεργειακή ασφάλεια της Ελλάδας και της Ευρώπης.

Επιπλέον, η ενίσχυση του τομέα των επενδύσεων και η μεγαλύτερη αύξηση των εμπορικών ροών μεταξύ των δύο χωρών θα συμβάλουν σημαντικά στη διατήρηση και την ενίσχυση της δυναμικής που έχει αποκτήσει η οικονομική τους συνεργασία.

Είναι ξεκάθαρο πλέον ότι δημιουργούνται για τις δύο χώρες οι προϋποθέσεις για περαιτέρω προοπτικές συνεργασίας, που θα επικεντρώνονται στην ακόμα μεγαλύτερη ενίσχυση των διμερών οικονομικών τους σχέσεων, αλλά και θα αντικατοπτρίζουν το υψηλό επίπεδο των διαχρονικών δεσμών φιλίας και συνεργασίας των δύο λαών.

Άγγελος Φιλιππίδης

Πρόεδρος TT Hellenic Postbank

Αγαπητοί οργανωτές,
Αγαπητά μέλη,

Η Ρωσική Ακαδημία Επιστημών χαιρετίζει θερμά τους οργανωτές και τους συμμετέχοντες του 1^{ου} ρωσοελληνικού φόρουμ «Ρωσοελληνικές κρατικές, εκκλησιαστικές και πολιτιστικές σχέσεις στην παγκόσμια ιστορία», αφιερωμένο στα 180 χρόνια της σύναψης των διπλωματικών σχέσεων μεταξύ Ρωσίας και Ελλάδας. Το γεγονός αυτό έμελλε να γίνει σημαδιακό στην ιστορία των χωρών μας. Ο ηρωισμός των αγωνιστών που πολέμησαν υπέρ της ανεξαρτησίας της Ελλάδας αφύπνισε τα αισθήματα συμπάθειας όλης της πεφωτισμένης Ευρώπης. Η Ρωσία όμως ήταν αυτή που πραγματοποίησε την πλέον συνεπή παροχή βοήθειας στον άνισο αγώνα του ελληνικού λαού εναντίων των Οθωμανών τυράννων. Η νίκη της Ρωσίας στο ρωσοτουρκικό πόλεμο του 1827-1829 οδήγησε μεταξύ άλλων στην αναγνώριση της αυτονομίας της Ελλάδας και στην ενίσχυση των αρχόμενων διπλωματικών σχέσεων.

Τιμώντας σήμερα τα 180 χρόνια των διπλωματικών σχέσεων μεταξύ των δύο χωρών θυμόμαστε ότι οι πολύπλευρες ρωσοελληνικές σχέσεις στον τομέα του πολιτισμού, της επιστήμης και της οικονομίας έχουν ιστορία χιλίων ετών και άνω. Με την Ελλάδα συνδέεται η εμφάνιση της σλαβικής γραφής στη Ρωσία και το Βάπτισμα της Ρωσίας το 10 αι. Με τα ονόματα των πεφωτισμένων ανθρώπων συνδέεται η διάδοση στη Ρωσία αξιόλογων βιβλίων, μνημείων θεολογίας, φιλοσοφίας, λογοτεχνίας. Το πρώτο επιστημονικό και θεολογικό ίδρυμα στη Ρωσία ονομαζόταν Ακαδημία Σλαβικών, Ελληνικών και Λατινικών σπουδών. Αναμφίβολα, όλη η πολυετή θετική προϊστορία έπαιξε σημαντικό ρόλο στα γεγονότα, από τα οποία έχουν περάσει 180 χρόνια και τα οποία τιμούμε σήμερα.

Μας χαροποιεί το γεγονός, ότι ανάμεσα στους επιστήμονες των χωρών μας έχουν καθιερωθεί καλές και δημιουργικές επαφές. Δεν είναι τυχαίο ότι το διεθνές επιστημονικό συνέδριο είναι από τις σημαντικότερες εκδηλώσεις του Φόρουμ. Ελπίζουμε, ότι ένα από τα αποτελέσματα αυτής της συνάντησης θα είναι η διεύρυνση και η εμπάθυνση των ρωσοελληνικών σχέσεων στον τομέα της επιστήμης και της παιδείας. Είμαστε πεπεισμένοι ότι στο σύγχρονο κόσμο κυρίως η επιστήμη και η παιδεία καθορίζουν την εικόνα του πολιτισμού.

Ευχόμαστε σε όλους όσοι συγκεντρώθηκαν σήμερα στην ηλιόλουστη ελληνική γη, στους επιστήμονες, τους επιχειρηματίες, τους κρατικούς λειτουργούς γόνιμη εργασία, νέες συναντήσεις, χρήσιμες ανταλλαγές εμπειριών και νέων ιδεών και όλα όσα θα επιτρέψουν να

αναπτύσσονται οι καλές σχέσεις της Ρωσίας με την Ελλάδα για χιλιάδες ακόμα χρόνια.

Andrei Nikepelov

Πρόεδρος της Ρωσικής Ακαδημίας Επιστημών

Σεβασμιότατοι,
Κύριε Υπουργέ,
Υψηλοί προσκεκλημένοι,

Αξιίζουν θερμά συγχαρητήρια για την πρωτοβουλία του Κέντρου Ευρωπαϊκών Μελετών και Σπουδών «Ιωάννης Καποδίστριας» να διοργανώσει, στα πλαίσια των 180 χρόνων Ελληνο-Ρωσικών Διπλωματικών Σχέσεων, σε συνεργασία με την Πρεσβεία της Ρωσικής Ομοσπονδίας στην Ελλάδα, την εταιρία Rommel Holdings Inc. και το Κέντρο Ελληνο-Ρωσικών Ιστορικών Ερευνών, το 1^ο ΕΛΛΗΝΟΡΩΣΙΚΟ Φόρουμ με θέμα «Διαχρονικές Σχέσεις και Προοπτικές Συνεργασίας τον 21^ο αιώνα».

Η διοργάνωση αυτή αποτελεί μέρος μιας ευρύτερης προσπάθειας για περαιτέρω σύσφιξη των Ελληνορωσικών δεσμών και εδράζεται στις μεταξύ των δυο χωρών σχέσεις κατά το παρελθόν, εστιάζει όμως στο παρόν και το μέλλον.

Στόχο της διοργάνωσης αποτελεί η προώθηση των σχέσεων των δυο πλευρών με έμφαση στην αξιοποίηση των μεγάλων προκλήσεων ενώπιον των οποίων βρισκόμαστε, ειδικότερα στους τομείς της Ενέργειας και των επενδύσεων στη Ναυτιλία, τον Τουρισμό και τη γενικότερη οικονομική και πολιτική συνεργασία.

Είναι ιδιαίτερα σημαντική η παρουσία από ρωσικής πλευράς υψηλόβαθμων κυβερνητικών στελεχών, βουλευτών, αξιολογών επιστημόνων, οικονομικών παραγόντων και επιχειρηματιών, η θερμή ανταπόκριση από ελληνικής πλευράς, η πραγματοποίηση το 2006 και το 2007 2 ημερίδων για την Ενεργειακή Ασφάλεια στην Ευρώπη και τον ρόλο της Ρωσίας ενδυναμώνουν τις Ελληνορωσικές σχέσεις που διέρχονται μια νέα εποχή και βρίσκονται σε δυναμική φάση από άποψη εξωτερικής πολιτικής και διπλωματίας.

Το Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών στα πλαίσια της εξωστρεφούς πολιτικής που ακολουθεί τα τελευταία χρόνια και της προώθησης του ευρωπαϊκού και διεθνούς προσανατολισμού του Ιδρύματος στηρίζει την προσπάθεια αυτή και εύχεται καλή επιτυχία στη σημερινή ημερίδα.

Παναγιώτης Τσίρης

Πρύτανης
Πάντειο Πανεπιστήμιο

Κυρίες και Κύριοι,

Είναι μεγάλη η χαρά και η συγκίνηση μου να χαιρετίσω το συμπόσιο αυτό το οποίο είναι αφιερωμένο στη σχέση των δύο κόσμων, των δύο πολιτισμών της Ελλάδας, της Ρωσίας αλλά και της Κρήτης στην ειδική σχέση που είχε με τη Ρωσία. Η Ρωσία είναι η μυστική χώρα των θερμόαιμων Καυκάσιων του Λέρμοντος αλλά και των τολμηρών νεαρών αριστοκρατών του Πούσκιν, οι γιοι των δαιμονισμένων των ψυχών του Τορτογκέφσκι, των γαιοκτημόνων του Τσέχωφ, οι γιοι του πολέμου και της ειρήνης του Τολστόι, η δεσποτική γη των πατεράδων και των γιων του Τούργκενιεφ, των νεκρών ψυχών του Γκόγκολ. Είναι η γη που ένιωσε ο Κρητικός συγγραφέας Καζαντζάκης ότι οδηγεί στο ακάνθινο και υπερβατικό δρόμο για τη σωτηρία.

Η συνάντηση των δύο κοινών πολιτισμικών παραδόσεων, μέσα από δύσκολα ιστορικά συγκυρίες, βρίσκει ξανά σήμερα τη συνέχεια της, ενοποιώντας τις εικόνες, τα σύμβολα του παρελθόντος σε μια ενιαία ιστορική ανάγνωση η οποία θα δώσει μια νέα διάσταση και συνέχεια της μακροχρόνιας και της αέναης επαφής των δύο πολιτισμών.

Αισθάνομαι ακόμα βαθύτερη συγκίνηση όταν αναλογίζομαι τους αγώνες των προγόνων μου για την ελευθερία της Κρήτης και του Ελληνισμού, όταν συναντήθηκαν με τους αγώνες και την υποστήριξη της Ρωσίας για τα δίκαια του Ελληνισμού και της Κρήτης. Όπως αναφέρει ο Καζαντζάκης μέσα στο σκοτάδι της Τουρκοκρατίας σαν μια σπίθα ελπίδας ερχόταν τα Ευαγγέλια και τα Άγια Δισκοπότηρα για να στηρίξουν τον Ελληνισμό.

Σήμερα στις δύσκολες συγκυρίες, όπου δοκιμάζονται οι αρχές και αξίες του σύγχρονου κόσμου, ο Ρωσικός πολιτισμός και οι αρχές του έρχονται να δώσουν μια νέα ελπίδα και συνέχεια του Ελληνικού και του Βυζαντινού πολιτισμού προς την ολοκλήρωση, τη γνώση και τη συλλογική ευτυχία.

Γεώργιος Παλλήκαρης

*Πρύτανης
Πανεπιστήμιο Κρήτης*

Αξιότιμες κυρίες και κύριοι,
Αγαπητοί φίλοι,

Είμαι πολύ χαρούμενος για τη σημερινή μας συνάντηση, η οποία δηλώνει λαμπρά το γεγονός, ότι η Ρωσία και η Ελλάδα συνδέονται μέσω πολλών πνευματικών, πολιτισμικών και ιστορικών δεσμών, οι οποίοι σήμερα εξακολουθούν να αναπτύσσονται ενεργώς. Η Ρωσική Λέσχη Ορθοδόξων Μαικήνων της Τέχνης, της Διοικήσεως της οποίας είμαι Πρόεδρος, παρουσιάζει σήμερα εδώ στη φιλόξενη γη της Ελλάδος την έκθεση «Мерная Икона (Βαφτιστικά εικονίσματα): ιστορία και σύγχρονη εποχή».

Κατά το παρελθόν, στη Ρωσία, όταν γεννιόταν ένα παιδί, παρήγγειλαν ένα εικόνισμα προς τιμήν του αγίου του, στο «μέγεθος» του νεογνού: το ύψος του ξύλινου πινακίου επί του οποίου αγιογραφούσαν σε πλήρες ανάστημα τη μορφή του επουράνιου προστάτη, βρισκόταν σε ακριβή αντιστοιχία με το ύψος του παιδιού κατά τη γέννησή του. Όπως το έχει προσδιορίσει ο γνωστός Ρώσος ορθόδοξος ιεραπόστολος, διάκονος Αντρέι Κουράγιεφ, η βαφτιστική εικόνα «είναι εκείνη η μορφή, η οποία είναι προσωπικά συνδεδεμένη με εμένα, με τη μοίρα μου, απαιτεί διαρκή υπόμνηση και προσωπική ανταπόκριση».

Στην έκθεσή μας παρουσιάζονται αντίγραφα παλαιών βαφτιστικών εικόνων από τον Καθεδρικό ναό του Αρχαγγέλου του Κρεμλίνου της Μόσχας, από τη μονή Νοβοντέβιτσι, από το Εκκλησιαστικό – Αρχαιολογικό Τμήμα της Θεολογικής Ακαδημίας της Μόσχας, αλλά και σύγχρονες εικόνες, οι οποίες έχουν αγιογραφηθεί με διάφορες τεχνοτροπίες από τους καλύτερους αγιογράφους.

Η έκθεση «Βαφτιστικά εικονίσματα: ιστορία και σύγχρονη εποχή» έχει ήδη παρουσιαστεί σε πολλές ευρωπαϊκές πρωτεύουσες: στο Τάλλιν, στη Ρήγα, στην Πράγα, στο Παρίσι, στο Βερολίνο και τώρα παρουσιάζεται στην Αθήνα. Κατά τη γνώμη πολλών κοινωνικών και θρησκευτικών διακεκριμένων προσωπικοτήτων, η αξία της έκθεσης έγκειται στην επαφή με τις ιστορικές ρίζες, αλλά και στην ενίσχυση των πνευματικών, πολιτισμικών και απλώς ανθρώπινων δεσμών μεταξύ συμπατριωτών. Αυτό αποτελεί, κατά την εύστοχη επισήμανση του Μητροπολίτου Τάλλιν και πάσης Εσθονίας Κορνηλίου, ένα ολόκληρο ιστορικό στρώμα του ρωσικού πολιτισμού και ως εκ τούτου είναι πολύ σημαντικό το γεγονός, ότι τώρα πλέον μπορούμε να γνωριστούμε με αυτόν τον πλούτο.

Η έκθεση αυτή αποκάλυψε το τεράστιο ενδιαφέρον των συμπατριωτών μας που διαβιούν στην αλλοδαπή, για αυτή την αναγεννώμενη παράδοση. Αυτό συμβαίνει, διότι για πολλούς ανθρώπους η βαφτιστική εικόνα είναι η πρώτη εικόνα που μπαίνει στο σπίτι και κατ' αυτόν τον τρόπο γίνονται κοινωνοί της Ορθοδοξίας. Όπως επεσήμανε με ακρίβεια ο Μητροπολίτης της Ρήγας και πάσης Λετονίας Αλέξανδρος «ο άνθρωπος της Ρωσίας και η ορθόδοξη εικόνα συνιστούν μια αδιάρρηκτη ενότητα. Χωρίς την εικόνα χάνουμε την ιστορία μας, την αγιότητά μας, το παρελθόν και το μέλλον μας».

Παράλληλα με το συνέδριό μας διεξάγεται και ένα συνέδριο, το οποίο είναι αφιερωμένο στην ανάπτυξη των εξοπλισμών... Σήμερα έχουν συσσωρευθεί στον κόσμο τόσα όπλα, τα οποία είναι ικανά να καταστρέψουν μερικές εκατοντάδες φορές τον πλανήτη μας. Είμαι πεπεισμένος, ότι η γνωριμία ανθρώπων από διαφορετικές χώρες του κόσμου με τις ρωσικές παραδόσεις ορθόδοξου προσανατολισμού αποτελεί παράγοντα ενίσχυσης της ειρήνης και της σταθερότητας.

Η διοργάνωση της έκθεσης βαφτιστικής εικόνας, η οποία συντελεί στη διεύρυνση και ενδυνάμωση των πνευματικών, πολιτισμικών και απλώς ανθρώπινων δεσμών τόσο με τους Ρώσους που διαβιούν εκτός Ρωσίας, όσο και με τους λοιπούς Ευρωπαίους (και πρωτίστως με τους ομοδόξους Έλληνες), καταδεικνύει με μια νέα δύναμη το εξής: η προαιώνια ορθόδοξος παράδοση επανέρχεται, προσανατολίζοντας τον καθένα από εμάς προς την αληθινή Πατρίδα και προς τον αληθινή Πατέρα – Θεό, προς τον Οποίο οφείλει να κατατείνει η ανθρώπινη ψυχή.

Andrey Poklonskiy

Πρόεδρος της Διοίκησης
της Ρωσικής Λέσχης Ορθοδόξων Μαικήνων

Αξιότιμοι κυρίες και κύριοι,

Προπαντός θα επιθυμούσα να χαιρετίσω εγκάρδια όλους τους προσκεκλημένους και τους συμμετέχοντες στο 1^ο Ρώσο-Ελληνικό Φόρουμ φορέων της κοινωνίας των πολιτών: τους εκπροσώπους των ομοσπονδιακών και περιφερειακών οργάνων της εξουσίας της Ρωσικής Ομοσπονδίας και της Ελληνικής Δημοκρατίας, του διπλωματικού σώματος, των ρωσικών και ελληνικών επιχειρηματικών κύκλων, των μέσων μαζικής ενημέρωσης, όλων, όσων συνδέουν τον εαυτό τους με την τόσο οικία και προσφιλή σε εμάς έννοια «Ρώσο-Ελληνικές σχέσεις».

Το Φόρουμ που συσπειρώνει οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών είναι αφιερωμένο στη συμπλήρωση 180 ετών από τη σύναψη διπλωματικών σχέσεων μεταξύ Ρωσίας και Ελλάδας και ως εκ τούτου, υπό ορισμένη έννοια είναι επετειακό. Όπως και σε κάθε επέτειο είναι πάντοτε πολύ επωφελής η εξέταση της πορείας εκείνης, την οποία έχουν διανύσει τα δύο κράτη, οι δύο λαοί. Οι δεσμοί μεταξύ των λαών μας υπερβαίνουν κατά πολύ εκείνα τα πλαίσια, τα οποία έχουν προσδιοριστεί από αυτή την επίσημη ημερομηνία, λόγω των υπερχιλιετών αδελφικών σχέσεων μεταξύ των δύο λαών.

Αποφασίσαμε, ότι είναι απαραίτητη η δημιουργία ενός πεδίου για την επικοινωνία των ενδιαφερομένων και από τις δυο χώρες, ώστε όλοι όσοι επιθυμούν να εκφράσουν την άποψή τους να μπορούν να εισακούονται. Γι' αυτό προτείναμε σε επιστήμονες, ιστορικούς και διπλωμάτες να συναντηθούν και να συζητήσουν περί της ιστορίας των αμοιβαίων δεσμών μεταξύ των χωρών και των λαών μας κατά την παρελθούσα χιλιετία, να συζητήσουν περί του παρόντος και περί των οδών ανάπτυξης αυτών των δεσμών στο μέλλον. Ωστόσο, στο Φόρουμ δεν θα λάβουν μέρος μόνο πολιτικοί και επιστήμονες, αλλά και εκπρόσωποι τόσο μεγάλων εταιρειών, όσο και μεσαίων επιχειρήσεων.

Οι πηγές των δεσμών που συνδέουν τους λαούς της Ρωσίας και της Ελλάδας χάνονται στο βάθος του παρελθόντος. Η Ορθοδοξία, την οποία μεταλαμπάδευσαν στη Ρωσία Έλληνες ιεραπόστολοι, είναι μια γέφυρα που συνδέει ισχυρά τις Εκκλησίες και τους λαούς των ορθοδόξων κρατών μας, γεγονός που προσδίδει ιδιαίτερη ειλικρίνεια και θαλπωρή στις αμοιβαίες σχέσεις μας. Οι προσκυνηματικοί δεσμοί μεταξύ των λαών μας έχουν μακροχρόνια ιστορία. Οι «επουράνιες» μονές των Μετεώρων, το Άγιον Όρος, η νήσος Πάτμος με το σπήλαιο του Αγίου Ιωάννου του Ευαγγελιστού, είναι μερικοί μόνο από τους

πολλούς τόπους που συνιστούν προορισμούς ανεξάντλητων ρευμάτων Ρώσων. Λαμπρό παράδειγμα τιμής που αποδίδεται σε ένα Ρώσο άγιο στην Ελλάδα είναι το γεγονός ότι χιλιάδες προσκυνητών από όλες τις άκρες της Ελλάδας συρρέουν στο ναό του δημοτικού διαμερίσματος Προκοπίου στη νήσο Εύβοια για να προσκυνήσουν το λείψανο του αγίου του Ιωάννου του Ρώσου, το οποίο οι ορθόδοξοι Έλληνες μετέφεραν από τη Μικρά Ασία, διωχθέντες από την τουρκική γενοκτονία.

Φρονώ ότι οι λαοί μας που διαθέτουν μοναδική εμπειρία του παρελθόντος και αναπτύσσουν ενεργά τις σχέσεις τους κατά το σύγχρονο στάδιο, έχουν καθ' όλα τη δύναμη να διευθετήσουν με επιτυχία οποιαδήποτε ζητήματα.

Επιτρέψτε μου να εκφράσω την ευγνωμοσύνη μας σε όλους εκείνους που μας βοήθησαν στην οργάνωση του Φόρουμ: στο Υπουργείο Εξωτερικών της Ελληνικής Δημοκρατίας και στο Υπουργείο Εξωτερικών της Ρωσικής Ομοσπονδίας, στο Κοινοβούλιο της Ελληνικής Δημοκρατίας, στην Κρατική Δούμα και στο Συμβούλιο της Ομοσπονδίας της Ρωσικής Ομοσπονδίας, στη Ρωσική Ακαδημία Επιστημών και στη Ρωσική Λέσχη Ορθοδόξων Μαικήνων, καθώς επίσης και σε εκείνους τους φορείς πολιτών και πολιτείας, οι οποίοι δεν αντιμετώπισαν τυπικά αυτή την εκδήλωση.

Θα επιθυμούσα επίσης να εκφράσω τις ευχαριστίες μου στους υψηλούς προσκεκλημένους μας από Ελλάδα και Ρωσία, ανθρώπους παγκοσμίου φήμης, για τη συμμετοχή τους στο Φόρουμ.

Οι διμερείς σχέσεις μεταξύ των χωρών μας, μεταξύ των λαών μας, μπορούν να καταστούν υπόδειγμα για τους άλλους στον τόσο ταραγμένο κόσμο της εποχής μας. Αμφότερα τα κράτη βλέπουν με αισιοδοξία το μέλλον της ανάπτυξης των δεσμών μας.

Εύχομαι ολόψυχα στους συμμετέχοντες στο Φόρουμ επιτυχείς και γόνιμες εργασίες. Είμαι πεπεισμένος, ότι τα αποτελέσματά του θα εκτιμηθούν ιδιαιτέρως και θα αποβούν επωφελή για τη βελτίωση του διμερούς διαλόγου μεταξύ των δυο κρατών.

Dr Sergey Golovin

Πρόεδρος
της εταιρείας Pommel Holdings Inc

Κυρίες και Κύριοι,

Γνωρίζουμε όλοι πολύ καλά ότι η όλη δομή του διεθνούς συστήματος που επικράτησε τον προηγούμενο αιώνα επέφερε σωρεία εξαιρετικά αρνητικών φαινομένων, τόσο στη μία χώρα όσο και στην άλλη, τη Ρωσία και την Ελλάδα (για να περιοριστούμε μόνο στα καθ' ημάς), που δημιούργησαν αποστάσεις, φανατισμούς, ακόμη και μίση. Ευτυχώς οι καιροί εκείνοι έχουν παρέλθει ανεπιστρεπτί. Και η πρόκληση για εμάς σήμερα είναι να αξιοποιήσουμε την πείρα του παρελθόντος και να αποφύγουμε τις παγίδες που δεν κατορθώσαμε να αποφύγουμε άλλοτε.

Μπροστά στις κοσμογονικές εξελίξεις που συντελούνται σε παγκόσμιο επίπεδο, αποτελεί ευχής έργον ότι οι χώρες μας, Ελλάδα και Ρωσία, ανακαλύπτουν ξανά τους ειρηνικούς δρόμους της συνεργασίας και ξαναχτίζουν τις γέφυρες επικοινωνίας που θεμελιώνονται πάνω σε κοινά συμφέροντα, τα οποία μας επιτρέπουν να ελπίζουμε σε ένα καλύτερο αύριο.

Και οι ελπίδες αυτές δεν είναι φρούδες. Οι ελπίδες αυτές δεν αποτελούν ρομαντική προσέγγιση της πραγματικότητας. Προκύπτουν από τη συνειδητοποίηση των πραγματικών αναγκών των κοινωνιών των χωρών μας και της υποχρέωσής μας να εξεύρουμε επιτέλους τους προσφορότερους τρόπους άμβλυνσης των όποιων διαφορών και της προαγωγής των πολλών κοινών μας σημείων.

Γιατί στην περίπτωση των χωρών μας η γεωγραφία δεν μας καταδίκασε, αλλά μας ευλόγησε να είμαστε γείτονες. Και αυτή η γειτνίαση, στο ανέκαθεν άκρως νευραλγικό σημείο όπου τέμνονται οι άξονες Ανατολής – Δύσης, Βορρά – Νότου, προσδιόρισε από την πρώτη αρχαιότητα τη σύμπλευσή μας στην πορεία των αιώνων.

Ζωτικά συμφέροντα και πραγματικές ανάγκες οδήγησαν, οδηγούν και θα οδηγούν τις δύο κοινωνίες να συνυπάρχουν και να συνεργάζονται όχι μόνο αναπλέοντας ή καταπλέοντας στενά με τη γεωγραφική έννοια του όρου, αλλά και χαράσσοντας και ακολουθώντας καινούργιους δρόμους που οι νέοι καιροί απαιτούν.

Γιατί όσο και αν μεταβάλλονται οι διεθνείς συνθήκες και οι συσχετισμοί δυνάμεων, κάποια πράγματα παραμένουν αμετάβλητα και σταθερά και διαμορφώνουν σε σημαντικότατο βαθμό τις εκάστοτε πολιτικές εκατέρωθεν.

Και δεν αναφέρομαι μόνο στους παράγοντες γεωγραφία και συμφέροντα που ουδόλως υποτιμούμε. Στους συνεκτικούς παράγοντες όμως συγκαταλέγονται και οι κοινές πνευματικές αξίες που

τροφοδοτούν ακατάπαυστα τη μεταξύ των λαών των δύο χωρών κατανόηση.

Είναι το γόνιμο έδαφος το οποίο άρχισε να καλλιεργείται από τα χρόνια του Βυζαντίου, συνεχίστηκε κατά τις κρίσιμες για την ίδια την επιβίωση του υπόδουλου ελληνικού γένους εκατονταετίες, αναπτύχθηκε ακόμη περισσότερο κατά την περίοδο της Ελληνικής Επανάστασης του 1821 για αποτίναξη του τουρκικού ζυγού και συνεχίζει να αποδίδει καρπούς από τη δημιουργία του νεότερου Ελληνικού Κράτους μέχρι σήμερα.

Όλοι γνωρίζουμε ότι ο δρόμος μας δεν θα είναι σπαρμένος με ρόδα, ότι αναπόφευκτα παρεμβάλλονται και θα παρεμβάλλονται εμπόδια από παράγοντες που αντιστρατεύονται για δικούς τους λόγους αυτήν την προσέγγιση και συνεργασία.

Δεν αγνοούμε τον ανταγωνιστικό χαρακτήρα του κόσμου στον οποίο ζούμε και δεν εθελουφλούμε μπροστά στη σύγκρουση των συμφερόντων. Μέσα σε αυτό το ανταγωνιστικό σύστημα κινούμαστε και δρούμε όλοι, έχουμε όμως πλέον πικράν πείραν των καταστροφών στις οποίες οδηγεί ο άκρατος ανταγωνισμός. Ασφαλώς ως ανθρώπινες κοινωνίες παγκοσμίως απέχουμε πολύ από τη διαμόρφωση ενός κατά το δυνατόν δίκαιου συστήματος, όπου θα υπάρχει σεβασμός της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και της ανθρώπινης αξίας.

Σε κανέναν όμως ώριμο και υπεύθυνο πολίτη και σε κανένα κράτος δεν αρέσει να εκβιάζεται, σε κανέναν δεν αρέσει να άγεται και να φέρεται, σε κανέναν δεν αρέσει να γίνεται έρμαιο των αρπακτικών, βουλιμικών διαθέσεων κανενός.

Η υποτίμηση και ο υποβιβασμός, η έπαρση και η αλαζονεία αποτελούν κατά τους αρχαίους Έλληνες ύβρη, η οποία αναπόφευκτα συνεπάγεται την μήνιν και την τιμωρία, όχι βέβαια των θεών του Ολύμπου όπως ασφαλώς συμβολικά είχαν εκείνοι διατυπώσει, αλλά των ανθρώπων και των κρατών που υφίστανται την καταπίεση και, αργά ή γρήγορα, εξανίστανται, επαναστατούν και διεκδικούν τον αυτοκαθορισμό τους, τον σεβασμό και τη θέση που τους αρμόζει.

Και όπως εύστοχα έχει λεχθεί (από τον κορυφαίο σύγχρονο θεωρητικό του πολιτικού ρεαλισμού, τον Kenneth Waltz), δεν μας επιτρέπεται να ξεχνούμε ότι τα κράτη, πρέπει να έχουν τη «σωστή δόση» ισχύος. Αν έχουν λίγη, η αδυναμία τους προκαλεί επιθετικότητα εναντίον τους από μέρους τρίτων κρατών. Αν έχουν πολλή, η υπερβολική τους δύναμη συσπειρώνει τα άλλα κράτη εναντίον τους. Το κύριο δηλαδή «νόμισμα» της διεθνούς πολιτικής σε συνθήκες ανταγωνισμού είναι η ισχύς και τα κράτη είναι αναγκασμένα να χαράσσουν την πολιτική τους στα πλαίσια που επιβάλλει ο συσχετισμός δυνάμεων.

Πάνω σε αυτές τις αρχές και με αφετηρία αυτήν τη φιλοσοφία χαράσσεται η ελληνική πορεία σήμερα και πάνω στην ίδια αυτή βάση διοργανώνουμε το 1^ο Ελληνο-Ρωσικό Κοινωνικό Φόρουμ, πιστεύοντας ότι ανατέλλει μια νέα εποχή για ολόκληρη την ανθρωπότητα.

Και στη διαμόρφωση αυτής της νέας εποχής του πολιτισμού είμαστε αποφασισμένοι να συμβάλουμε και από τις δύο πλευρές. Γιατί πολιτισμός είναι και η οικονομία και η πολιτική και η θρησκεία και η τέχνη και τα πάντα.

Ευχή όλων: να ευοδωθούν οι προσπάθειές μας και να επιτευχθούν οι στόχοι μας.

Δρ Μαίρη Μαρούλη- Ζηλεμένου

*Πρόεδρος του
Κέντρου Ευρωπαϊκών Μελετών και Σπουδών
«Ιωάννης Καποδίστριας»*